

Felelős szerkesztő:
MURÁNYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár.
(4 fillér.)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, CSÜTÖRTÖK, 1908. JUNIUS 4.

NEGYEDIK ÉVFOLYAM. — 128. SZÁM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy óra . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.— „
Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mitással díjszabás szerint.

Köztisztviselők kenyere.

Kassa, június 3.

A köztisztviselők száraz és keserű kenyere sok szó esett a parlament utolsó ülésén. Nagy urak beszéltek róla, követ urak, egyetemi tanár urak, miniszter urak, nagy jóakarattal, de nem teljes ismeretével a tisztviselők szegénységének. A nagy jóakarát eddig is megvolt általánosságban, most az benne az örvedetes, hogy azok felé fordult, akiket mindeddig elkerült: a törvényhatósági tisztviselők felé.

Bizonyos, hogy ebben az országban minden latájner-osztály szegény, mind bukdosik a nyomorúságban és fuldoklik az adósságban. Az állam, a vármegye, az egyház, a magánvállalkozás, s a szabad pályák fejmunkásai mind egyformán küzdenek a létért. A tőke és a kétkézi munkaerő harcában ők játszsza az ide-oda hányt s mindkét oldalról ütött lapda szerepét. A kétkézi munkás szakszervezetekbe tömörül, közös erővel lép fel s az egész osztály nyomatékának latba vetésével javítja meg sorsát. A tőke, ha a növekvő munkabér megszorítja a profit, kartellbe áll s így szerzi vissza a veszendő nyereséget.

A latájner nép azonban természeténél fogva nem tud tömörülni, hanem sok egyes, fáradó egyénre tagolva huzza az élet igáját. Sem mint dolgozó munkás, sem mint fogyasztó publikum nem tömörül szervezett érdekközösségbe s ily körülmények közt kellett, hogy a kétszer-kettő bizonyosságával érje utól mai sorsa: az eladósodás. A különbözetet nem pótolhatja más, csak a hitel, pedig a legtisztességesebb hitel is vérszopó vampirja a kiszabott keresetű embernek.

Az adósságok nyomása alatt jajdult föl a tisztviselő-osztály oly hangosan, hogy azt észre kellett vennie államnak és társadalomnak. Mindakettő részvétellel nézi ezt a keserves vergődést s mindkettő hajlandó elismerni, hogy a tisztviselői osztály megmentésére valamit tenni kell.

Az állam tesz is. Az utóbbi évek

sok szociális reformja bizonyítja, hogy a mai kormányzat fölismerte ily irányu kötelezettségét. Körülbelül 1904 óta folyik ez a segélyakció. Abban az évben emelték az állami tisztviselők, altisztek és szolgák illetményeit először. Utánuk jött az állami tanítói kar. Röviddel később a vármegyei alkalmazottak, községi és körjegyzők javadalmazását nagyobbították a segédjegyzőkével együtt. 1906-ban már a díjnokok is sorra kerültek s újból javították a vármegyei és állami alkalmazottak helyzetén. A múlt évben rendezték az összes elemi iskolai személyzet és az államvasuti alkalmazottak fizetését. A most letárgyalt költségvetésben sorra kerültek a községi, illetőleg körorvosok és a pénzügyi tisztviselők s végre ígéretet tett a kormányelnök arra is, hogy még a télen benyújtja a törvényhatósági tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot is.

Szemre nagyon jól fest ez a kimutatás s az ember akár össze csaphatná a kezét: hogy mit panaszkodnak hát a tisztviselők, mikor egyre emelik a fizetésüket! Igen, csak hogy a többlet nem az ő zsebükbe folyik, hanem a hitelezőkébe, megeshi azt a régi adósságok egyre nyitott szája.

Ezért nem szabad volna az állam cselekvésének a keresetviszonyok javításában kimerülnie s vennék örömmel, ha a most megígért téli javaslatnak két ágazata lenne: egyik megjavítaná a törvényhatósági személyzet bérét, hogy nehéz közhasznu munkája ára a megváltozott súlyos viszonyok dacára is elegendő legyen a létfenntartáshoz; a másik pedig megkönnyitené a régi adósságterheket, hogy az uzsorakamatok föl ne emészszék az életszükségletekre szánt bérjavítást.

— A képviselőház és az eperjesi vértanu-ünnep. Az eperjesi ágostai hitvallású evangélikus kollegium június 11-én kegyelettel fogja megörökíteni azoknak emlékét, akik a Karafia-féle vértörvényszék működése alatt 1687-ben vértanuhalt szentvedtek. Az ünnepségre a képviselőházat is meghívták, amely úgy határozott, hogy küldöttségileg vesz részt az ünnepélyen; a küldöttség vezetésével Lévay Mihály képviselő

előt bízták meg, aki egyuttal a Ház nevében koszorut is fog tenni a kollegiumban felállítandó emlékműre.

Új tizenkét pont.

A bankbizottság kérdései.

Mire felelnek a szakértők?

A képviselőház bankbizottsága ma délután kezdi meg a szakértők meghallgatását s ugyanezt csütörtökön délután is folytatja. A tanácskozást mind a két napon a képviselőház minisztertanács-terében tartják délután 5 órakor. A bankszakértőkhöz a következő kérdéseket intézik:

1. A külön magyar jegybank milyen rendszer alapján jöjjön létre?

2. A felállítandó magyar jegybank mekkora alaptőkével létesíttessék?

3. Az alaptőke beszerzése és elhelyezése miként történjék, különösen minő intézkedésekkel biztosíttassék az, hogy az alaptőkében való részvétel alapján külföldi befolyás tulsulyra ne emelkedhessék?

4. Hogyan állapíttassék meg a jegyfedezeti rendszer? Az ércfedezetre vonatkozó határozatok körében adhatók-e, s ha igen, minő könnyebbségek? Minő intézkedések történjenek a bankjegykibocsátás esetleges korlátozására nézve?

5. Milyen tizletágakra terjedjen ki a bank működése?

6. Az üzletvitel körében az ország közgazdasági érdekeinek megóvása szempontjából minő külön kikötések állapíttandók meg?

7. Minő jogok és kedvezmények lennének még a bank részére biztosíthatók?

8. Hogyan szabályoztassék az állam és a jegybank közötti viszony? Minő közreműködés követelhető a jegybanktól az állami adósságok kezelése és az állami pénztárak szolgálatának terén? Meddig terjedjen a kormánybefolyás az egyes funkcionáriusok alkalmazása, a felügyelet és a folyó ügyvitel tekintetében?

9. A szabadalom mennyi időre szóljon?

10. Minő közvetlen és közvetett pénzügyi szolgáltatásokat kell a banktól kikötni, figyelemmel a 4., a 8. és főleg a 9. kérdőpontokban foglaltakra is?

11. Szükséges-e, hogy az önálló magyar bank már keletkezésekor készfizető bank legyen? Pénzünk értékállandósága minő intézkedésekkel biztosíttandó?

12. Mely intézkedések teendők a külön magyar jegybankra való átmenetel megkönnyítése céljából?

Szenzációs tavaszi szövetujdonságok SCHÜTZ és Tsa

angol uri-szabó céghez

érkeztek

Kassa, Kossuth Lajos-utca 2.

Gyermeknap Kassán.

Urna-gyűjtés az utcákon.

Mosolygó, derűs napfény öntötte el az utcákat, amidőn a Gyermekvédő Liga kassai hölgybizottsága az utcákon megkezdte a gyűjtést. Minden nagyobb utcatorkoltnál a liga fehér-vörös színű urnája volt látható, egy sereg szebbnél-szebb asszony-örséggel körülvéve. Természetesen, hogy a zsebek és pénztárcák szívesen nyitlak meg s az urna dróthálóján keresztül ömlött a pénz, fillérek, nikkel és ezüst pénzek, sőt sok helyütt az arany és a bankó.

A városháza előtt felállított urnánál legnagyobb volt az élénkség. Itt Szalay Lászlóné vezette a gyűjtést, nagy táborokkal. Kassa új szépsége, az égő tekintetű Herczig Ottóné papirtálcán pogácsát és Kugler-süteményt kínálgatott a közönségnek és még a karlsbádi kurára szorult férfiak is mohón kaptak a nyalánkságok után.

Egy izléses sátorban virág illatozott. A Thomka-lányok, Péchy Loncsi, Szalay Nádinka fáradhatatlan bájjal bokrétázták fel mindazokat, akiknek adakozó kedve a gyermekmentésre kitarult. Később fonográf is került, mely egyideig pótolta a tárogatót és a cigányzenekart, mely jó darab ideig muzsikált az urnák körül. A vármegyeháza előtt dr. Puky Endréné urnája gyarapodott nagy bőséggel. Odébb Bródy Frigyesné urnája körül sereglettek a meghívott és szívesen oda tódult emberek. A ligeten és valamint a főtca nyugati oldalán felállított urnáknál is nagy volt az eredmény.

Délelőtt persze rekkenő hőség volt s kevés árnyat nyújtott a kereskedők kirakat védő vászna. A közönség adakozó kedve mindamellét nem olvadt el a tikkasztó melegben. Kisemberek, módos urak és jól kamatozó tőkék boldog tulajdonosai dusan dobálták a pénzt. Fillérekkel telt ki természetesen a legnagyobb kvantum. A szegényebb emberek krajcárkái úgy látszik lenyomják most a gazdagabbak forintjait és bankóit.

Dél tájban észak felől sötét viharfelhők tornyosultak. Egyszerre dühös szél kerekedett, a napfényes égbolton haragos felhő gomolyog takarta el a melegen tűző napsugarakat s mire megkondult az Orbánharang, tulzárnyalta érchangját a közelgő vihar bős morajlása. A hölgyek kezdetben abban reménykedtek, hogy a vihar gyorsan átszáguld Kassa felett s hősiesen az utolsó pillanatig kitarítottak. Mig csak el nem eredt a zápor, ott ültek az urnák mellett.

Az időjárás szeszélye persze sokat ártott a gyűjtés eredményének, mert a déli forgalom adta meg eddig az urnák gazdag bőségét. Noha már közel két órája paskolja a zápor az utcákat s a zivataros menydörgés még itt mozog a szomszédban, talán délutánra kitisztul a levegő s napestig még hölgyeink buzgalma visszaszerezheti azt, amit a vihar kiméltlenül elrontott. Így is, a pusztán délelőtti gyűjtést tekintve tekintélyes összeg gyűlt egybe az elhagyatott gyermekeket oltalmazó, védő liga emberséges céljaira.

UJDONSAGOK.

— Távirati rovatunk, mai számból rajtunk kívül álló okokból elmaradt, amennyiben Kassa—Budapest között a telefon összeköttetés vihar miatt szünetel. Olvasóink szíves elnézését kérjük.

Sárám.

Sötét szobámban üldögéltem
Szívem lázasan dobogott, —
Csókra szomjas ajakammal,
Ölelni vágyó karjaimmal
Ugy ültem én sokáig ott.

És vártalak, . . . de mind hiába
Nem jöttél el kicsiny szobámba!

Feljött a hold is, ezüstös sugára
Betévedt szobám sötét éjjelébe;
Téged láttalak a fénysugarban
Áttetsző, halvány köd ruhában.
A forró vágy tűzött, hajtott,
Féléd rohantam reszkető ajakkal
Remegő térded átöleltem,
Csókoltalak, — izzó szavakkal
Suttogtam füledbe szerelmemet,

Egy fekete felhő irigykedve nézte,
Hogy a holdsugarban birni véltelek,
Sötét köpenyét a fénytányérra dobta,
Egy perc — és én elvesztettelek.

Elrabolta tőlem e holdsugárt
A holdsugarban képedet
És most itt ülök sötét szobámban
Forró, gyötrelmes, kinos lázban,
És várlak . . . várlak . . . Tégedet!

—y—y.

— A Kassai Kazinczy-kör csütörtök délután a kör helyiségben Münster Tivadar volt polgármester elnöklete alatt választmányi ülést tart. A nyári évad beálltával ez lesz a Kazinczy-kör utolsó választmányi ülése.

— Henszlmann-szobor Kassán. A Kassavidéki Turista-kör elhatározta, hogy nem fog beolvadni a Kassán időközben alakult újabb turista köröbe, hanem működésében irányt változtatva, a város szépítését, műemlékek gondozását veszi fel programjába. Ez annál is inkább szerencsés gondolat, mert Kassán valóban hézagpótló hivatást tölthet be egy olyan egyesület, mely a város szépítése érdekében akar munkálkodni. Hogy csak Pozsonyt említsük, ott a szépítő egyesületnek sikerült a város közttereit, utcáit értékes műtárgyakkal felékesíteni. Meghonosította a virág kultuszt, s most már a házak szürke falán tarka virágok pompáznak. A kassavidéki turista-kör már ebben az irányban való működését akarja dokumentálni, amikor elhatározta, hogy városunk nagy szülöttének Henszlmann Imre műtörténésznek emlék-szobrot állít. E tárgyban junius hó 5-án a Turista-kör a Kazinczy-kör helyiségében ülést is tart.

— Házasság. Halmy Károly dr. kassai ügyvéd tegnap lépett házasságra Polinszky Marianne urhölgygyel.

— Darányi a Magas Tátráért. A Magyarországi Kárpát-egyesület nemrég memorandumban kérte a kormányt a tátrai úthálózat kiépítésére. A földművelésügyi miniszterium tegnap érkezett válaszában, mint nekünk jelentik, fölhitva a löcsei államépítészeti hivatalt, hogy a tátrai úthálózatra, de különösen a turista-utakra vonatkozólag dolgozzon ki tervezetet. A miniszterium kívánsága szerint az utépítés programja 5—8 évre terjedjen. A tátrai utak építése 192 kilométer hosszúságban 108.000 korona költséggel járna. A terv megvalósítása esetén teljes mértékben föltáruhá a Magas Tátra mesés szépsége és egy csapásra föllendülne az óhajtott tátrai idegenforgalom.

— A közigazgatási tanfolyam tüzoltó vizsgája. A kassai közigazgatási tanfolyam hallgatói holnap, csütörtök reggel hét órakor a Széchényi-ligeti gyakorló telepen a

tüzoltásból vizsgát tartanak. A vizsgálatra a tanfolyam igazgatója dr. Puky Endre alispán az érdeklődőket meghívja. Ez a látszólag kis esemény megérdemli az érdeklődést, mert jelentősége valóban nagyméretű. Csak arra kell gondolni, hogy mennyi rengeteg vagyon, keservesen megdolgozott munka gyümölcse esik esztendőnkint falun a tűz martalékaul. A gazdák egy évi keserves munkája ugyszólván percek alatt pusztul el s vajmi csekély az az összeg, ami tűz esetén biztosításból megtérül. A tűz romboló munkája a legtöbb helyen feltartóztatlanul rohan előre. A községek tüzoltói felszerelése nagyon hiányos s ahol akadna is használható fecskendő, nincsen aki vele banni tudjon. A kassai közigazgatási tanfolyam, mely hivatása magaslatán állva, nemcsak jó hivatalnokokat, hanem a népnek igazi vezetőket nevel, hamar felismerve, hogy a hallgatóságnak a tüzoltásban való gyakorlati kiképzése minő hasznos következményekkel fog járnai, ha majd a tanfolyam végzett növendékei, mint jegyzők a községi élet vezetését vállalják. A kassai közigazgatási tanfolyamot illeti a kezdeményezés érdeme ezen a téren s holnap alkalmunk lesz arról meggyőződni, hogy Mihalik Béla tb. főkapitány, kassai tüzoltóparancsnok, a tanfolyam hallgatóit a tüzoltásba kitűnően bevezette.

— A csermelyvölgyi vasut mizériái. A közuti vasut végállomásán a csermelyvölgyi kioszknál vasár- és ünnepnapokon a visszautazó közönség körében tapasztalt rendtelenségek megszüntetése és különösen a kocsik tulzufsultságának megakadályozása érdekében a rendőrfőkapitány a szükséges intézkedéseket a pénteki közgyűlés után nyomban megtette. Ehhez képest már vasárnap délután egy rendőrbizos vezetés alatt 6 rendőrből álló kirendeltség ügyelt a rendre a csermelyvölgyi kioszknál lévő közuti végállomáson. Annak dacára, hogy a kiránduló közönség csak nehezen akart hozzászokni a rendhez, — a rendőrség és a közuti vasut személyzetének erélyes fellépése folytán a kocsikba való felszállás mégis eléggé nyugodtan és rendben történt s a kocsik tulzufsulva nem voltak. A közönség rendszeretét és türelmetlenségét jellemzi azonban, hogy a rendőrségnek épen a közönség érdekében teljesített nehéz munkáját néhány ember mégis megzavarni igyekezett, sőt még a rendőrséget szidalmazta. Ugyanis az este 8 órakor induló vonatnál 400—450 ember várakozott s amikor a kocsik már megteltek, a rendőrség a további felszállást beszüntette és felszólította az utasokat, hogy akik nem szállhattak fel, várjanak türellemmel a következő vonatra. Néhány fiatal ember azonban, különösen Kinszki Miklós és Lukács János iparos segédek a rendőrség figyelmeztetése dacára feltolakodtak a már indulásra készülődő vonatra, úgy hogy a rendőrségnek erőszakkal kellett őket leszállítani a kocsiból s e miatt a rendőröket a közönség előtt a legdurvább szidalmakkal sértegették és fenyegették. Nevezettek ellen a büntető eljárás megindított.

— Baleset. Mercz János, 7-es számú hordár, ma délben a Fazekas-utca egyik csatorna gödrébe, mely deszkákkal rosszul volt elfödve belezuhant és lábán súlyos sérülést szenvedett. Kocsin szállították az orvoshoz. A rendőrség több gondot fordíthatna arra, hogy a vállalkozók a csatornagödrök befödését kifogástalanul teljesítsék.

— Párvy püspök asszonyai. A Párvy püspök panasza folytán letartóztatott három asszony ügyében dr. Lázár vizsgálóbíró a tegnapi napon befejezte a vizsgálatot. Az iratok most lekerültek az ügyészségre, amely a zsarolás és hamis esküvel terhelt nők ellen vádiratot fog benyújtani. Ma különben

Pesti-ut 3. szám alatt egy üzleti helyiség kiadó.

Közelebbit a házmesternél ugyanitt.

Látható írásu ADLER írógép

A magas magy. kir. vallás- és közoktatási Minis-
terium 4965. eln. szám alatt az állami tan-
intézeteknek ajánlva.

1906. Milánói nemzetközi kiállít-
ás legmagasabb kitüntetés
Grand Prix I

A látható írásu ADLER írógép
elismerve az írógépek remeke I
Azon előnyök, melyek más író-
gépeken egyenként észlelhetők,
itt egyesítve vannak I

Látható írás I
Legnagyobb átütési írógép I
Tiszta acélszerkezet I
Eddig nem ért gyorsaságot I
Rendkívül egyszerű ke-
zelés I

Tiszta acélszerkezeténél fogva a
legtartósabb írógép I

Magyaror-
szági vezér-
képviselő **John Rezső**

Budapest, VI. Teréz-körut 22.
Prospektus, írásminta ingyen és bérmentve

Hirdetések felvé-
tetnek a kiadó-
: hivatalban. :

ELEKTRO-BIOSCOP

Az Erzsébet téren.

Ma nagy előadás katonazenével.

MŰSOR:

junius 2-án és 3-án.

1. Konstantinápoly. Eredeti felvétel.
2. Eljegyzési gratulációk. Humoros.
3. A gyermek imája. Megható.
4. Friczike nevenapjára. Humoros.
5. Targonca. Humoros.
6. A rabló fia. Nagy dráma.
7. A kis Verne Gyula. Humoros.
8. Backarat vagy a kártya áldozata. Dráma.
9. Romeo és Julia. Tragédia.

A szerdai junius 3-iki előadások a
Gyermekvédő-Liga javára tartatnak.

Naponta érkező újdonságok műsoron kívül
lesznek bemutatva.

Műsorváltozás mindenkor fenntartva.

Előadások kezdete hétköznap este pont
fél 8 és 9 órakor, vasár- és ünnepnap
pokon d. u. 3-tól este 11-ig óránként.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik
hely 80, III-ik hely 60, IV-ik hely
40 fillér.

Négyesy és Winkler
tulajdonosok.

Kiadó: Murányi József.

BAUERNEBL ÉS FIA, KASSA

SÖRFÖZDE ÉS MALÁTAGYÁR.

Telefon: 78. KASSA Alapított 1857.

Termeli a legjobb minőségben a következő söröket:

KIRÁLY SÖR **KORONA SÖR** **SÖTÉT BAJOR-SÖR**

Legujabb műszaki berendezéssel és mesterséges pincehűtéssel felszerelve.

Nagyobb küldemények saját jéggel hű-
tött sörszállító-kocsijainkban szállítat-
nak. — A különböző minőségű sörök
szállítása palackokban is történik.

Bővebb felvilágosítással, nem-
különbön árjegyzékkel kívánatra
a serfözde készséggel szolgál.

Royal nagyétteremben kizárólag e sörfözde söre méretik ki.

HALTENBERGER BÉLA

ruhafestő-, vegytisztító és gőzmosógára

Telefon: 70. sz.

= Kassa. =

Telefon: 70. sz.

A fehérneműnek kilogrammonként való mosatása mindinkább kiterjed. Egy kísérlet útján
meggyőződést szerezhet bárki ennek előnyeiről.

Egy kilogramm fehérnemű mosatási díja a mennyiség szerint
40, 45, 50 fillér.

A fehérnemű mosott, szárított és mángorolt állapotban házhoz szállítatik. Chormész al-
kalmazása ki van zárva. Bővebb felvilágosítás nyerhető:
a gyári irodában (Szerecsen-utca 3. sz.) s az átvételi üzletekben (Kossuth Lajos-utca 3. sz.,
o o Fő-utca (Andrássy-palota), Deák Ferenc-utca 32. szám.) o o

Számos megbízást vár, teljes tisztelettel.

HALTENBERGER BÉLA.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

BALLA MIHALY

mechanikus és villamos szerelő

Telefonszám: 372.

Kassa, fő-utca 51. sz.

Telefonszám: 372.

1896. év óta villamos műszaki műhelyemet és
raktáramat sikerült oly versenyképesé tenni,
hogy bármely gyárral a házi távirtda, távbe-
szélő, villámhárító és villanyvilágítási sze-
o o relésben a versenyt felveszem. o o

Allandó nagy raktár villanyvilágítási csillá-
rok, távbeszélők, villamos csengők és orvosi
villanyozó gépekben. Vidéki megrendelése-
ket azonnal és leggyorsabban készíték.
Minden munkámért 2 évi jótállást vállalok.
Terveket és költségvetést díjmentesen készíték.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

o o o LELKIISMERETES MUNKA. o o o

STEINER ADOLF ÉS TSA

csatorna és vízvezeték berendező KASSA, Rákóczi-körut 6. sz.

Elvállalja minden e szakmába vágó munkák elkészítését, pontos és lelkiismer-
tes kivitelben. Eddig elvégzett munkáinkkal elismerést vívtunk ki.

o o Abauj-Torna vármegye székházának csatorna és vízvezeték berendezője. o o

o o Tessék költségvetést kérni — díjtalan. o o

Jutányos árak.

Jutányos árak.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.